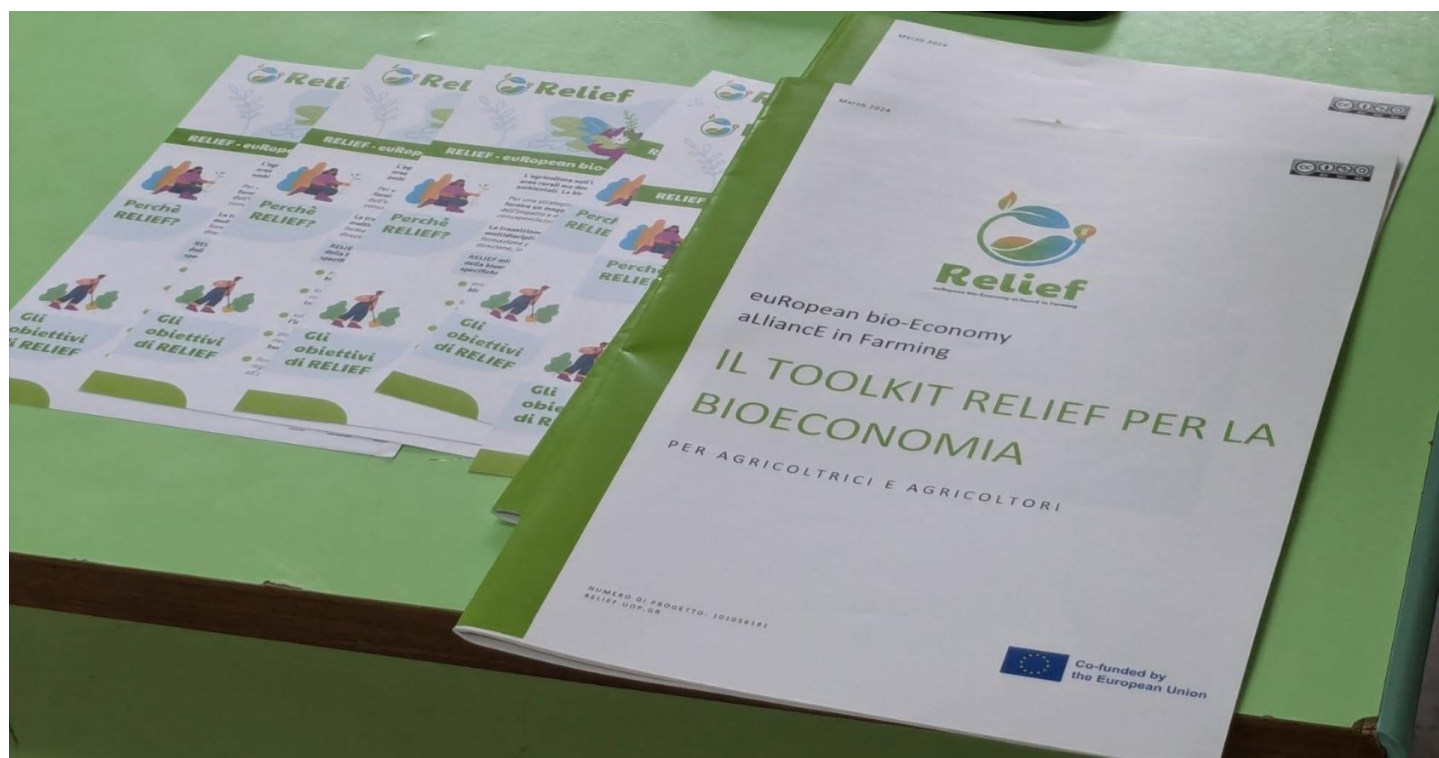

Η εκπαίδευση στη βιοοικονομία ως κλειδί για την ευρωπαϊκή γεωργική ανάπτυξη

Μετά από τρία χρόνια συνεργασίας, πειραματισμού και καινοτομίας, το έργο RELIEF φτάνει στο τέλος του. Σε αυτό το ενημερωτικό δελτίο, μοιραζόμαστε τα αποτελέσματα του ταξιδιού μας για την προώθηση μιας νέας προσέγγισης στη γεωργική κατάρτιση - μιας προσέγγισης που αγκαλιάζει το

δυναμικό της βιοοικονομίας για τη βιώσιμη αγροτική ανάπτυξη και την ενίσχυση του εργατικού δυναμικού.

Τι θα γινόταν αν το κλειδί για πιο ανθεκτικά αγροδιατροφικά συστήματα δεν ήταν μόνο η τεχνολογία, αλλά ο τρόπος με τον οποίο προετοιμάζουμε τους ανθρώπους που βρίσκονται πίσω από αυτήν; Το έργο RELIEF, ευθυγραμμισμένο με τη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοοικονομία, έχει αναπτύξει ένα ολοκληρωμένο [πρόγραμμα κατάρτισης](#) για αγρότες, φοιτητές και επαγγελματίες του γεωργικού τομέα σε πανεπιστημιακό και επαγγελματικό επίπεδο, το οποίο περιλαμβάνει:

- Ευέλικτες μαθησιακές διαδρομές που καλύπτουν τη γεωργική βιοοικονομία, την επιχειρηματικότητα και τις κοινωνικές δεξιότητες
- Ποικίλες μέθοδοι διδασκαλίας, συμπεριλαμβανομένης της προσωπικής κατάρτισης, μιας διαδραστικής [πλατφόρμας ηλεκτρονικής μάθησης](#) και της μάθησης με βάση την εργασία για την ενίσχυση των πρακτικών ικανοτήτων.

Εξερευνήστε πώς το RELIEF υποστηρίζει μια ολιστική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση στη βιοοικονομία για το μέλλον της ευρωπαϊκής γεωργίας.

Πιλοτική εκπαίδευση RELIEF: τι μάθαμε;

Μεταξύ Σεπτεμβρίου 2024 και Φεβρουαρίου 2025, η κατάρτιση RELIEF δοκιμάστηκε σε τέσσερις χώρες, με τη συμμετοχή περισσότερων από 450 εκπαιδευομένων σε διαφορετικά γεωργικά πλαίσια. Η πιλοτική φάση μας βοήθησε να επικυρώσουμε και να βελτιώσουμε την εκπαιδευτική μας προσέγγιση - συνδυάζοντας την καινοτομία, την τοπική συνάφεια και την πρακτική μάθηση.

Πώς λειτούργησε στην πράξη;

Ας ρίξουμε μια ματιά στα αποτελέσματα και τις εμπειρίες στην πράξη.

Τι διερευνήσαμε:

- Συμμετοχή των εκπαιδευομένων και ανατροφοδότηση σχετικά με το περιεχόμενο και τις μεθόδους κατάρτισης
- Στην Ιταλία, η συντριπτική πλειοψηφία των εκπαιδευομένων εξέφρασε τη μεγάλη ικανοποίηση της για τη μεθοδολογία RELIEF και το περιεχόμενο της κατάρτισης.
- Στην Ελλάδα, πάνω από το 80% των εκπαιδευομένων έμειναν πλήρως ικανοποιημένοι από το υλικό, το περιεχόμενο και τη χρηστικότητα της πλατφόρμας ηλεκτρονικής μάθησης.
- Στη Σουηδία, η συντριπτική πλειοψηφία των μαθητών και στα δύο επίπεδα θεώρησε ότι οι δραστηριότητες WBL ήταν πολύ σχετικές με τα θέματα που καλύφθηκαν μέσω της πιλοτικής εφαρμογής και θεωρήθηκε ως μια καλή και εμπνευσμένη ευκαιρία μάθησης.
- Στην Πορτογαλία, το 40,9% των εκπαιδευομένων εξέφρασε την αυτοπεποίθησή του να εφαρμόσει τις νέες γνώσεις που απέκτησε στην εργασία του, ενώ το 54,5% αυτών αισθάνθηκε αρκετά ικανοποιημένο από αυτή την άποψη.

Απόψεις των εκπαιδευτών σχετικά με τη διαδικασία παράδοσης

- Οι Πορτογάλοι εκπαιδευτές εκτίμησαν το μάθημα RELIEF, ιδίως την ελκυστική μεθοδολογία του τόσο για τους εκπαιδευόμενους όσο και για τους εκπαιδευτές. Η διεθνής εμπέλεια του μαθήματος, που διδάχθηκε σε διάφορες χώρες, έκανε το περιεχόμενο ευρύτερο και πιο περιεκτικό.
- Οι Έλληνες εκπαιδευτές τόνισαν ότι το WBL έχει τη δυνατότητα να μετατρέψει τις γνώσεις που αποκτούν οι εκπαιδευόμενοι σε δεξιότητες και να είναι πιο αποτελεσματικό στην εδραίωση αυτών των δεξιοτήτων.
- Οι Ιταλοί εκπαιδευτές εκτίμησαν τη διαδραστική προσέγγιση του εκπαιδευτικού προγράμματος RELIEF, η οποία ενίσχυσε την ενεργό συμμετοχή και τις συζητήσεις, δημιουργώντας μια δυναμική μαθησιακή εμπειρία. Η μεθοδολογία ενίσχυσε τις δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων και ανάλυσης, απαραίτητες για την προετοιμασία των συμμετεχόντων για τις προκλήσεις του πραγματικού κόσμου.
- Οι Σουηδοί εκπαιδευτές βρήκαν πολύ ενδιαφέρον τον αρθρωτό σχεδιασμό των προγραμμάτων σπουδών, που καθιστά έτσι πιο ευέλικτη τόσο τη διδασκαλία όσο και τη μάθηση.
- Βασικά διδάγματα για μελλοντικές πρωτοβουλίες κατάρτισης στην αγροδιατροφική βιοοικονομία.
- Σε όλες τις χώρες-εταίρους, το στοιχείο της μάθησης με βάση την εργασία θεωρήθηκε από όλους τους συμμετέχοντες και στα δύο επίπεδα εκπαίδευσης ότι έχει υψηλή προστιθέμενη αξία, καθώς παρέχει πρακτικές εμπειρίες που αυξάνουν τη συνάφεια της εκπαίδευσης και γεφυρώνουν το χάσμα μεταξύ θεωρίας και πράξης.
- Το περιεχόμενο του μαθήματος που επικοινωνεί σύνθετες πτυχές στον τομέα της βιοοικονομίας στον γεωργικό τομέα, ιδίως στο πλαίσιο της γεωργίας ακριβείας, προσελκύει τους εκπαιδευόμενους και τους δίνει κίνητρο για περαιτέρω διερεύνηση του θέματος.

Μαρτυρίες από το πεδίο

- *«Αυτό το μάθημα είναι απαραίτητο για τους αγρότες και πρέπει να συνεχιστεί».*
- *«Η πλατφόρμα είναι πολύ πρακτική, καθώς συγκεντρώνει περισσότερα εργαλεία σε ένα μόνο μέρος.»*
- *«Κατάφερα επιτέλους να κατανοήσω την έννοια της βιοοικονομίας και την εφαρμογή της στις γεωργικές πρακτικές».*
- *«Γνωρίζω ότι υπάρχει πάντα ένας καλύτερος τρόπος να κάνουμε τα πράγματα και ότι υπάρχει ανάγκη να είμαστε φιλικόι προς το περιβάλλον».*
- *«Έχω δει πώς η έξυπνη γεωργία και η τεχνολογία γενικότερα μπορούν να βοηθήσουν τους αγρότες και το περιβάλλον ταυτόχρονα».*

Εμπειρίες κατάρτισης από το πεδίο

- **Ιταλία** - Ανακαλύψτε πώς οι μαθητές διερεύνησαν τη βιοοικονομία στη γεωργία και τη συνέδεσαν με την τοπική αγροτική καινοτομία: [Διαβάστε το άρθρο](#)

- **Ελλάδα** - Μάθετε πώς το πιλοτικό πρόγραμμα υποστήριξε λύσεις ενεργειακής μετάβασης στα αγροδιατροφικά συστήματα 📍 [Διαβάστε το άρθρο](#)
- **Σουηδία** - Διερεύνηση της εστίασης στις αναδυόμενες αλυσίδες αξίας, την κυκλική οικονομία και τις πράσινες δεξιότητες στην επαγγελματική κατάρτιση 📍 [Διαβάστε το άρθρο](#)
- **Πορτογαλία** - Δείτε πώς οι μαθητές στις Αζόρες εξερεύνησαν την κλιματικά έξυπνη γεωργία κατά τη διάρκεια της πιλοτικής κατάρτισης RELIEF! 📍 Διαβάστε τις αναρτήσεις στο LinkedIn [1](#), [2](#)

Μάθηση με βάση την εργασία στο RELIEF: η εκπαίδευση συναντά την εμπειρία

Η ενσωμάτωση της εκπαίδευσης με την πρακτική εμπειρία είναι το κλειδί για την προετοιμασία των μελλοντικών επαγγελματιών για τις προκλήσεις ενός πιο πράσινου, πιο ψηφιακού αγροδιατροφικού τομέα. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η RELIEF υιοθέτησε μια προσέγγιση **μάθησης με βάση την εργασία (WBL)**: ένα ευέλικτο μοντέλο που συνδυάζει διδασκαλία στην τάξη, διαδικτυακές ενότητες και πρακτική εξάσκηση στον πραγματικό κόσμο.

Μέσω της πρακτικής άσκησης, των εργαστηρίων και των επισκέψεων στο πεδίο, οι εκπαιδευόμενοι εφάρμοσαν τις έννοιες της βιοοικονομίας απευθείας σε γεωργικά περιβάλλοντα, γεφυρώνοντας το χάσμα μεταξύ θεωρίας και πράξης και αποκτώντας δεξιότητες σχετικές με τις τοπικές αγορές εργασίας τους.

◆ Ιταλία

Στη Σικελία, οι φοιτητές εξερεύνησαν **προηγμένες τεχνολογίες για τη γεωργία**, όπως μη επανδρωμένα αεροσκάφη για την παρακολούθηση των καλλιεργειών και αυτοματοποιημένα τρακτέρ. Η εκπαίδευση συνδύασε δια ζώσης συνεδρίες, ηλεκτρονική μάθηση και εργασία πεδίου, χάρη στη συνεργασία με το Πανεπιστήμιο του Παλέρμο.

→ [Διαβάστε περισσότερα για την εμπειρία στη Σικελία](#)

◆ Ελλάδα

Μια κατάρτιση για την **κυκλική οικονομία στη γεωργία** προσφέρθηκε μέσω μικτής μάθησης και περιελάμβανε μια επίσκεψη μελέτης στο **κέντρο κομποστοποίησης GEO.Solution**. Οι συμμετέχοντες είδαν πώς η κομποστοποίηση αποτρέπει την ερημοποίηση, ενισχύει την παραγωγικότητα και μειώνει τις εκπομπές.

→ [Διαβάστε περισσότερα για την εμπειρία](#)

◆ Σουηδία

Η SwIdeas ενέπλεξε τους εκπαιδευόμενους σε **πράσινες δεξιότητες** και κατάρτιση σε **θέματα κυκλικής οικονομίας** μέσω εργαστηρίων στο αγρόκτημα Alnarp και μιας επίσκεψης μελέτης στη Nordvästra Skånes Renhållnings AB. Η εμπειρία συνέδεσε την επαγγελματική κατάρτιση με τη βιώσιμη καινοτομία στη διαχείριση αποβλήτων και την τοπική γεωργία.

→ [Ανακαλύψτε όλη την ιστορία](#)

◆ Portugal

Φοιτητές από το Πανεπιστήμιο των Αζορών επισκέφθηκαν ένα τοπικό οικολογικό αγρόκτημα στο πλαίσιο της πρακτικής τους κατάρτισης. Εξερεύνησαν βιώσιμες γεωργικές πρακτικές και προβληματίστηκαν για τη σημασία της υπεύθυνης παραγωγής.

→ Διαβάστε την ανάρτηση στο [LinkedIn](#) ή στο [Facebook](#)

Η βιοοικονομία στην πράξη: πώς οι πολιτικές και η εκπαίδευση μπορούν να μεταμορφώσουν τη γεωργία

Καθώς η στρατηγική της ΕΕ για τη βιοοικονομία επικαιροποιείται το 2025, η RELIEF υπογραμμίζει τη σημασία της εστίασης στην εκπαίδευση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων στη γεωργία. Η εμπειρία μας έχει διαμορφώσει βασικές συστάσεις πολιτικής που περιγράφονται σε δύο ενημερωτικά δελτία πολιτικής.

Ενσωμάτωση της βιοοικονομίας στη γεωργική εκπαίδευση:

- Δημιουργία βάσης δεδομένων για τα εκπαιδευτικά προγράμματα βιοοικονομίας στη γεωργία της ΕΕ.
- Ανάπτυξη δημόσιων χώρων επίδειξης για την παρουσίαση βιώσιμων γεωργικών τεχνολογιών.
- Ενσωμάτωση της βιοοικονομίας στα προγράμματα σπουδών της ΕΕΚ και δημιουργία νέων προγραμμάτων με επίκεντρο τη βιοοικονομία.
- Προώθηση της συνεργασίας μεταξύ της εκπαίδευσης, των συμβουλευτικών υπηρεσιών και των επιχειρήσεων για την προώθηση της εξατομικευμένης μάθησης, των μικρο-πιστοποιητικών και της κυκλικότητας στην κατάρτιση.

Δημιουργία μιας πλατφόρμας εκμάθησης της βιοοικονομίας για τους αγρότες

- Δημιουργία εθνικών κόμβων βιοοικονομίας για την ανταλλαγή γνώσεων και την καινοτομία.
- Υποστήριξη πρακτικών βιολογικής και αναγεννητικής γεωργίας.
- Επένδυση στην έρευνα για τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της γεωργίας.
- Παροχή κατάρτισης για τον εξοπλισμό των γεωργών με βιώσιμες γεωργικές δεξιότητες.

- Οι δράσεις αυτές θα μπορούσαν να συμβάλουν στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της γεωργίας, στην ενίσχυση της αγροτικής ανθεκτικότητας και στη στήριξη των στόχων βιωσιμότητας της ΕΕ για το 2030 και το 2050.

Διαβάστε το πλήρες Ενημερωτικό Δελτίο Πολιτικής: <https://relief.uop.gr/policy-briefs/>

Ενίσχυση των κοινοτήτων μάθησης: ενταχθείτε στους κόμβους RELIEF!

Το έργο RELIEF υπερβαίνει την παροχή κατάρτισης, προωθώντας ισχυρές κοινότητες μάθησης μέσω των κόμβων του, που δημιουργήθηκαν στην Ιταλία, τη Σουηδία, την Ελλάδα και την Πορτογαλία. Αυτά τα τοπικά δίκτυα έχουν σχεδιαστεί για την προώθηση της βιοοικονομίας στη γεωργία, προσφέροντας ευκαιρίες σε επαγγελματίες και ενδιαφερόμενους φορείς να συνδεθούν, να μοιραστούν γνώσεις και να ενημερωθούν για εκδηλώσεις, ευκαιρίες χρηματοδότησης και βέλτιστες πρακτικές. Με την ένταξή τους σε ένα τοπικό κόμβο, τα μέλη θα αποκτήσουν πρόσβαση σε πολύτιμους πόρους που θα βοηθήσουν στην εφαρμογή πρακτικών βιοοικονομίας στη γεωργία.

Οι τέσσερις τοπικοί κόμβοι είναι προσβάσιμοι μέσω των ομάδων LinkedIn και οποιοσδήποτε ενδιαφέρεται για τις πρακτικές της βιοοικονομίας μπορεί να γίνει μέλος αυτής της αναπτυσσόμενης κοινότητας:

- Ιταλία: <https://lnkd.in/d5g8AhNy>
- Σουηδία: https://lnkd.in/dEEg_piA
- Ελλάδα: <https://lnkd.in/dNFKFYK5>
- Πορτογαλία: <https://lnkd.in/d3yp8CQx>

Κρατήστε την ημερομηνία: Τελικό συνέδριο στην Καλαμάτα, Ελλάδα

Το τελικό συνέδριο του έργου RELIEF θα πραγματοποιηθεί στις 20-21 Μαΐου 2025 στην Καλαμάτα, Ελλάδα.

Τοποθεσία: Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Πανεπιστημιούπολη Αντικάλαμος, Καλαμάτα [Προβολή της τοποθεσίας στους χάρτες Google](#).

Είμαστε στην ευχάριστη θέση να σας προσκαλέσουμε να συμμετάσχετε σε αυτή τη σημαντική εκδήλωση όπου θα μοιραστούμε τα κύρια επιτεύγματα του έργου RELIEF. Κατά τη διάρκεια του συνεδρίου, θα διερευνήσουμε καινοτόμες προσεγγίσεις διδασκαλίας και κατάρτισης με στόχο την ενίσχυση των δεξιοτήτων και των γνώσεων στον τομέα της αγροτικής βιοοικονομίας και θα συζητήσουμε πώς να προωθήσουμε μια νοοτροπία κυκλικής και βιώσιμης βιοοικονομίας σε ολόκληρο τον αγροδιατροφικό τομέα.

Επιβεβαιωμένοι **βασικοί ομιλητές:**

- *Καθηγητής Παναγιώτης Λιαργκόβας* - Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ) και του Εθνικού Συμβουλίου Παραγωγικότητας και Καθηγητής Οικονομικών στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
- *Καθηγητής Γεώργιος Ζακυνθινός* - Καθηγητής του Τμήματος Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής

Το συνέδριο θα φιλοξενηθεί από τον Συντονιστή μας, το **Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου**.

Μείνετε συντονισμένοι για την πλήρη ατζέντα και τις λεπτομέρειες εγγραφής!

Σχετικά με το Relief:

Το πρόγραμμα Relief συγχρηματοδοτείται από το πρόγραμμα Erasmus+, Συμπράξεις για την Καινοτομία, Συμμαχίες για την Εκπαίδευση και τις Επιχειρήσεις.

Περίοδος Υλοποίησης: 01/06/2022 – 31/05/2025

Αριθμός Σχεδίου: 101056181

Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα

relief.uop.gr

Επικοινωνήστε μαζί μας

relief@uop.gr

Συνεταιρισμός

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
UNIVERSITY of the PELOPONNESE

Συντονιστής

[Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου](#) (Ελλάδα)

UNIVERSITÀ
DEGLI STUDI
FIRENZE

[UNIFI – Università degli Studi di Firenze](#) (Ιταλία)

[UAc – University of Azores](#) (Πορτογαλία)

MDU – Mälardalens Universitet (Σουηδία)

Ολυμπιακή Εκπαιδευτική και Συμβουλευτική Ε.Π.Ε. (Ελλάδα)

CESIE (Ιταλία)

Swideas (Σουηδία)

Innovade LI (Cyprus)

Terinov (Κύπρος)

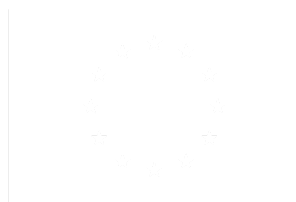
IBO-CERTH – Centre for Research and Technology Hellas Greece (Ελλάδα)

ReadLab P.C. (Ελλάδα)

Dream (Ιταλία)

Co-funded by
the European Union

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (ΕΑΕΑ). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο ΕΑΕΑ δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

This work is licensed under [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

[View web version](#) | [Unsubscribe](#)